

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM):

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de Duminică pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM):

INSERȚIUNILE:
pe 1 și șir garnod: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

ORGANISAREA PARTIDULUI NAȚIONAL

I.

Cine a văzut numai manifestările puterii partidului național: conferențele dela 1893, 1894, congresul naționalităților din 1895 și mai presus de toate mergerea la procesul Memorandumului, — este sedus să creadă, că toate acestea erau urmări ale unei strașnice organizațiuni, în care pe lângă o disciplină rară s'au mai cheltuit și bani mulți.

Cine cunoaște însă de aproape adevărata stare de lucruri, dacă voiește să fie sincer, va trebui să mărturisească următoarele: și dela 1892 încoace, organizațiunea partidului a rămas aproape aceeași ca mai înainte, n' a înaintat, spre îmbunătățire, treptat cu entuziasmul și interesul ce s' a deșteptat în popor pentru cauza națională.

Mărețele manifestațiuni sunt deci îndeosebi urmări ale entuziasmului, efecte mai mult ale unei lucrări publicistice, ear' nu ale unei intensive lucrări de organizare.

Atât este de adevărat acest lucru, încât din momentul în care organizațiunei noastre vechi, conferenții cu delegați în fiecare cerc electoral, i-s' a pus pedeci de guvern, întreaga noastră viață de partid s' a poticnit.

N' avem desigur, să facem imputări nimănui, că organizarea a stat pe loc. Din momentul, ce s' a ales și până ce a intrat în temniță, comitetul național dela 1892 a trebuit să ducă într' una o luptă de apărare cum înainte vreme nici un comitet n' a purtat.

Întâiu a trebuit să lupte în contra chiar a fraților cari pentru motive de tactică, în publicistică și întruniri, singurul nostru teren de viață politică, au produs o discuțiune care nu mai era cu folos pentru partid, ci spre slăbire-i era.

Ear' după- ce spiritele în partid s' au mai calmat și părea, că vederile se desvoltă tot mai mult înspre aceeași direcție, au început prigonirile guvernului, care ne-au răpit liniștea și în cele din urmă chiar libertatea tuturor celor- ce s' au expus în luptă.

Lipsa unei organizațiuni temeinice era cu atât mai tare simțită, cu cât guvernul ne prigonea mai mult. Așa, că însăși cei întemnițați, în prima lor ședință, la care fuseseră invitați și membrii substituiți ai comitetului național, au admis necesitatea unei serioase organizațiuni.

Subsemnatul venise la această ședință, ținută la 16 Noemvrie 1895 în Sibiu, cu un plan de organizare care numai decât s' a primit în principiu, ear' cât despre amănunte și punerea în practică, se alesese o comisie de cinci, în frunte cu dl Dr. I. Rațiu, ca îndată să se și apuce de lucru.

Totul era contemplat așa fel, ca până în Februarie 1896 organizațiunea să fie nu numai începută, dar' pusă în practică cel puțin în comitatele unde spiritul național se manifestase mai cu forță. În comitet, pe lângă dl Dr. Rațiu, s' au mai ales dnii D. Comșa, p' atunci secretar al comitetului, Bogdan-Duică, V. Tordășianu și subsemnatul.

Nu uit nici odată însuflețirea cu care badea George de Basești lauda această hotărâre.

A doua zi însă opt dintre membrii comitetului au hotărât să reguleze întâiu de toate „averea națională“; spiritele au căzut în nedumerire, în urmă neîncredere, apoi discuție înfocată, încât cu toate- că înainte cu o zi se hotărâse ca de aci încolo comitetul vechiu și membrii substituiți împreună să conducă și să hotărâscă toate afacerile (procesul verbal, condus de subsemnatul, cu privire la aceste hotărâri este în păstrarea dlui Dr. I. Rațiu), totuși când președintele comitetului substituit, dl V. Mangra, a arătat neoportunitatea ca să se discute și să se ia hotărâri în privința „averii naționale“, acum când în ședința nu sunt decât zece membri, ear' ceilalți nu și-au dat avisul deloc și nici știu că se discută un lucru de asemenea natură, i-s' a luat cuvântul, strigându- i- se că „n' are drept, deoarece- ce nu- i membru în comitet“!...

Eată prologul crizei ce a urmat, crisă, care, după- cum arată cele ce se petrec de doi ani, a întârziat nu numai organizațiunea partidului național, dar' a nimicit, cine știe pe câtă vreme, și entuziasmul prin care partidul național făcuse adevărate minuni, băgând groază în adversari și storcând admirațiunea amicilor causei române.

Amintind aceste, n' am intenția să incriminez pe nimeni. Socot că oricare ar fi fost imboldurile și pasiunile din cari s' a deslănțuit criza, asupra unui lucru azi toți trebuie să fim de acord: mai bine să se fi prăpădit întreaga acea „avere națională“, de cât ca la a doua ședință a comitetului, ținută la 10 Ianuarie 1895 (ședință la care dintre membrii substituiți numai unii au fost invitați) să- i vedem pe Dr. V. Lucaciu, Dr. D. P. Barcianu, D. Comșa, Dr. G. Tripon și Dr. V. Fodor siliți să ia atitudine în public contra colegilor lor de temniță Dr. I. Rațiu, George Pop de Basești și Dr. T. Mihali, cu

cari împreună făuseră fala și mărirea numelui românesc.

Impregiurarea că s' au putut întâmpla aceste lucruri, arată situația slabă a partidului: dacă era organizațiunea, dacă ar fi fost hotărâri cu privire la relațiunile dintre president și membrii comitetului, și peste tot: care să reguleze întreaga viață internă de partid, — de sigur că un incident nu putea să ajungă crisă, ci totul s' ar fi aplanat conform organizațiunii noastre de partid, ear' nu după porniri individuale. Crisa deci cel mult s' ar fi localizat, și n' ar fi avut urmări asupra întregii noastre vieți naționale.

S' a pierdut, incontestabil, mult. S' a tăiat un fir scump.

Ireparabilă ar fi însă pierderea numai atunci, când experiențele triste din trecut nu ne- ar face mai cuminți pentru viitor.

După atâtea sfășieri și incriminări, pare că un spirit de împăciuire începe a cuprinde pe toți, căci din toate părțile se accentuează necesitatea străngerii rândurilor!

Cine ține să folosească însă nu creând aparențe, cari se risipesc îndată ce dau peste noi vremuri mai grele, ci lucruri cari se rămân, în jurul cărora să se poată aduna toate elementele de luptă națională, trebuie să se gândească în primul rând la o înțeleaptă organizațiune.

Pentru că ori- cât de mult am fi legați cu toții prin idei și sentimente, câtă vreme nu ne simțim legați strâns printr' o organizațiune care obligă, organizațiune în fața căreia nimeni nu va putea să păstreze echivoc, ci va trebui să se declare supus și la ordinele națiunii, — înainte nu vom merge și loviturile dușmanilor tot mai mult ne vor sparge rândurile.

Experiențele dureroase ale acestor doi ani din urmă ne sunt dovezi, că dacă prin legătură personală, prin amicitie sinceră între ei și devotament pentru aceeași cauză, membrii comitetului național ales la 1892 au ajuns să determine un puternic curent național, — tot atât de adevărat este, că aceiași bărbați, la un moment dat, s' au rupt în două.

Dacă era organizațiune severă în partid, aceasta nu se putea întâmpla, și obștei la tot cazul i- se da prilej să resolve ea situația, într' un for competent și fără acea discuțiune în presă, care a învrăjbit atât de mult pe cei mai buni prietini, pe luptătorii cei mai energici.

Ear' pentru a pune basă organizațiunii noastre viitoare, trebuie să ne dăm seama de scăderile organizațiunii din trecut.

Russu Șirianu.

Se mângâie ei înșiși. Într' o corespondență din București (?), „Magyar Allam“ primește pentru patrioți îmbucurătoarea știre, că de când a izbucnit războiul în Creta „Românii pe lângă că se însușesc pentru cauza grecească, dar' antipatia contra Ungurilor este pe cale de a se sfârși nu numai în cercurile înalte politice, dar' și între țărâni“...

Ear' cât despre „irredentiști“, căci ziarele ungurești visează într' una de ei, corespondentul spune că „n' au nici o legătură cu populația română“...

Aceasta din urmă o credem și noi: de unde să aibă legătură, când ei înșiși... nu există?!...

Mărturisiri prețioase. „Budapesti Hir- lap“ scrie într' un prim- articol:

„Se mai găsește oare în țeară un om atât de curajos, încât să privească liniștit starea miserabilă a vieții noastre publice? Cine- nu vede și cine nu simte gunoii care s' a îngrămădit și s' a dospit deja între culisele partidului stăpânitor, poreclit liberal? Morala politică a ajuns o nimica toată, pe terenul politic te îngodești, autoritatea parlamentară nu mai există... Numai cea mai îngrozitoare decadentă morală poate să producă asemenea răni cari infectează aerul“.

Declarațiunile Domnului Delyannis.

Eată pasagiul cel mai interesant din interviewul corespondentului ziarului francez „Eclair“ cu dl Delyannis, președintele consiliului de ministri al Greciei.

... — În cazul când vi- s' ar refuza anexarea, a-ți primi pentru Creta regimul Bosniei și Herțegovinei?

— Noi reclamăm cu energie anexarea. Nu putem primi autonomia.

În 1857, eram ministrul Greciei la Paris. Împăratul mi- a zis într' o zi: „Vreau să fac ceva pentru voi; voiți autonomia Cretei?“ Am depeșat numai decât guvernului elenic, care mi- a răspuns negativ. În anul trecut, mi- am dat toate silințele pentru a face pe cretani să depună armele promițându- le o intervenție eficace a marilor puteri. Resultatul au fost noi măceluri. Azi nu mai pot să repet promisiunile, căci nu voui fi crezut.

Socot regimul Bosniei aplicat Cretei, cu ocupațiune militară și cu administrație grecească, foarte superior autonomiei. Dacă regimul acesta va fi propus de Puteri, vom vedea ce- i de făcut.

— Aveți speranță într' o soluțiune favorabilă?

— Așteptarea ne ruinează. E imposibil de a stabili budgetul pe 1897. Ne găsim într' o adevărată stare de epilepsie. Apoi, e primejdie de incidente grave la graniță.

Eri, ziua aniversării mele, am primit o mulțime de telegrame dela municipalități reclamând mersul înainte imediat. Am fost nevoit să trimit ofițeri superiori influenți pentru a căuta să potolească exaltația.

— În resumat, credeți că va fi războiu?

— Nu pot să afirm nimic. Cred că șansele păcii sunt superioare ce.

lor ale războiului. Personal, doresc o soluțiune pacinică convenabilă, dar' voința poporului e mai puternică de cât ori-ce. Pentru a opri mișcarea națională, ar trebui să se dea, cel puțin, o satisfacție oare-care.

Din Dieta maghiară.

— Ședința dela 23 Martie. —

O ședința care s'a început destul de interesant: pentru a nu contraveni principiului incompatibilității, contele Andrassy Géza și-a depus mandatul, producând groază între guvernamentali, cari se tem că opinia publică — dacă nu comisia de incompatibilitate! — le va cere și lor... să aleagă.

Incolo toată ședința s'a petrecut cu citirea diferitelor rapoarte.

Belitska citește raportul comisiei economice, care s'a luat spre știință.

Neumann Armin a depus raportul privitor la regulamentul marinerii comerciale.

S'a primit și acesta, fără discuție.

Supărare mare...

E supărare mare în Israel... „Arad és Vidéke” o plânge pe trei coloane, pentru-că un „patriot” din Bătănia îi trimite o scrisoare — „hazafias főlajdulás” — în care arată amarul ce i-a cuprins pe toți pentru-că P. S. Sa Episcopul Aradului n'a „conclucrat” să reușească serbarea dela 15 Martie, despre care am mai scris deja și noi.

Numitul ziar spune că Românii din comitat nu pot suferi nimic ce-i unguresc, cu toate-că mai ales noi am avea cauze de a ne bucura de instituțiunile ungurești, căror — ca și libertății presei — avem a le mulțumi progresul nostru.

Păcat că ziarul unguresc lângă un adevăr mare pune un paradox atât de isbitor.

Românii și libertatea presei?!

Dar' stat-au Ungurii pe vremea absolutismului în temniță atâta cât am stat noi sub regimul liberal unguresc?

Nu știu oare ziaristii din Ungaria, că în Ardeal și acum există legea de presă făcută de regimul absolutistic austriac? N'au auzit de *patenta* împărătească?

Nu știu ei oare, că de când s'a inaugurat constituționalismul maghiar, noi trebuie să ne apărăm în contra lor toate institutiunile românești *intemeiate sub absolutismul austriac?*

Să nu mai vorbească deci de „gratitudinea” ce ar trebui” s-o avem fie pentru Kossuth, fie pentru alți sfinți unguri, ca Tisza bunăoară.

Incât despre cazul amintit, P. S. Sa Episcopul Aradului s'a purtat așa cum trebuie să se poarte un prelat român!

„Arad és Vidéke” scrie că:

„pe dl episcop Meșian îl terorizează credincioșii și neamurile sale instigați și ei, ear' presa antipatriotică și antimaghiară îl bănuște și îl insultă moralicește îndată ce în ori-și-care chestie neînsemnată, ar voi să manifesteze că și pe lângă credința sa pentru români poate rămânea fiu leal al patriei”...

Ear' un oare-care Mátéffy, care își permite a dascăli în scrisoarea sa pe dl Episcop, spune că:

„Prin opreliștea amintită Excelența Sa dl Episcop a săvârșit un *peccat* în contra societății, în contra patriei. A dovedit neînțeles că este un fiu *neleal* al patriei”.

Evident, între Unguri domnește cea mai mare confuzie. Pentru ei când nu împărtășești actele lor de șovinism însemnează a „trada patria”...

Dar' noi am cetit într'o foaie ungurească din Pesta că *funcționarii unui minister maghiar* nu s'au dus nici ei să serbeze pe 15 Martie! Sânt și aceia... *trădători*?

Ear' cât despre „iubirea” și „toleranța” pe care îndosebi patrioții de prin părțile acestea le manifestă pentru Români, va fi destul să amintim între multe, cazul când la *Tornia* și la *Giula* au făcut scandal oribil pentru-că pe frontispiciul școalelor noastre era scris că sânt... *române*.

Desigur, un prelat român nu poate să asculte îndemmurile unor asemenea oameni și nici pot se-l atingă insultele lor!

Vilhelm I și Napoleon III.

Intreaga Germanie serbează de eri aniversarea centenarului lui Vilhelm I, gloriuosul împărat care a învins pe Napoleon III și a făcut astfel unirea Germaniei.

Profesorul german Onken a publicat, de curând, corespondența pe care a avut-o

impăratul Vilhelm, I cu soția sa, împărăteasa Augusta, în timpul războiului din 1870.

Extragem din această corespondență scrisoarea în care Vilhelm I, pe atunci rege al Prusiei, povestește întvederea pe care a avut-o cu împăratul Napoleon III, în urma capitulării dela Sedan.

„M'am scoborit în fața micului castel (Douchery) și am găsit pe împărat într'o verandă cu geamuri, care conducea într'o cameră, unde am intrat imediat. Am salutat pe împărat, întinzându-i mâna, cu aceste cuvinte: „Sire, soarta armelor a decis între noi, dar' mi-e foarte greu să revăd pe Maiestatea Voastră în această situațiune”. Amândoi eram foarte emoționați. M'a întrebat, cum am hotărât cu densusul și eu i-am propus Wilhelmshoche, ceea-ce a primit; a întrebat ce drum va urma, prin Belgia sau prin Franca, — acest din urmă fusese desemnat, dar' pute fi încă schimbat (ceea-ce a avut loc, în adevăr.) A cerut să poată lua cu densusul pe toți cei cari îl încungiurau: generalul Reille, principele de Moscova, principele Murat, ceea-ce natural că i-am acordat. A făcut elogii armatei mele, mai cu seamă artileriei, care n'are păreche (ceea-ce a probat cu desăvârșire în acest războiu); a blamat indisciplina propriei sale armate.

Despărțindu-ne, i-am spus că eram convins că nu dntul a hotărât războiul, dar' că a fost silit. Densusul: Aveți perfectă dreptate, opiniunea publică m'a silit. Eu: — Opiniunea publică forțată de minister? Am adăugat că, la numirea acestui minister, am presimțit imediat că schimbarea de principii introdusă de acest cabinet nu va fi în avantajul guvernului său, ceea-ce el a confirmat, ridicând din umeri. Conversațiunea această pără că-l ușurează. Ne-am despărțit amândoi foarte emoționați! Ceea-ce am simțit, eu care-l văzusem, cu trei ani mai înainte, în apogeul său, nu pot descrie. Dumnezeu să fie cu tine și cu noi.

Consilierul Wilmowski, șeful cabinetului civil al regelui, care a însoțit pe Vilhelm I, în tot timpul campaniei din Franca, povestește aproape în același mod întvederea celor doi suverani, într'una din scrisorile pe cari familia sa le-a publicat de curând.

„Regele, adaugă dl de Wilmowski, a obiectat că ministerul a fost ales de densusul, și că el a început războiul. Napoleon n'a răspuns acî nimic, dar' a zis că armata franceză nu putea să lupte contra armatei regelui, care era „sublimă”, îndosebi artileria. Aceasta era mult mai superioară celei franceze „și aceasta mă privește personal” pentru că el se consideră ca renegatorul artileriei franceze și credea că a ridicat-o la treapta cea mai de sus. Regele a exprimat încă lui Napoleon speranța că va fi de acord asupra alegerii reședinței la Cassel (Wilhelmshoche), ceea-ce Napoleon a primit. Când s'au despărțit, Napoleon a șters o lacrimă cu mâna.

Pe când generalul Reille spusese regelui, la 1 Septemvrie, că Napoleon era absolut stăpân pe armata sa, Napoleon a declarat

mai târziu, în timpul negocierii, că n'avea putere nici asupra armatei, nici asupra guvernului. Din această cauză, convențiunea (de capitulațiune) a fost făcută și semnată de Wimpffen, care sosise în ajun din Algeria și deplora astfel soarta sa față de Bismark: „Sânt bătut fără luptă”.

Asupra călătoriei lui Napoleon dela Sedan în Germania Wilmowski scrie, într'o scrisoare din 5 Septemvrie.

Napoleon și escorta sa trebuia să se dirigeze spre frontiera Prusiei, prin Stenay, dar' îi era penibil să rămână astfel mai multe zile, în Franța, ca prizonier. A cerut, prin urmare, să treacă prin Belgia, natural fără nici o escortă militară pentru a nu se viola neutralitatea belgiană. Aceasta i-s'a acordat, pe cuvântul său de onoare, că se va prezenta la Aix-la-Chapelle, într'o anumită zi.

Eată ce menționează Wilmowski despre observațiunile Rusiei și ideile lui Vilhelm I asupra condițiunilor păcii. Notele sale precisează, și în acest punct, corespondența regelui Prusiei.

Cu data de 1 Septemvrie, Wilmowski se face ecoul impresiunii pricinuită în cartierul general de o scrisoare a țarului Alexandru I.

Alaltă-ieri (adică la 30 August), regele a primit o scrisoare autografă dela împăratul Rusiei, în care îl felicită pentru victoriile sale, dar' în același timp exprimă încrederea că regele va fi maritim, că nu se va gândi să micșoreze teritoriul Franței, etc. Tonul, se pare, e mai puțin de cât familiar. Vă puteți închipui ce impresiune neplăcută a produs. Tocmai din partea Rusiei, care din nenorocire de zeci de ani e privită de principii nostri germani, de guvernele și aristocrația noastră ca un sanctuar, nu s'ar fi putut nimeni aștepta la așa ceva. Ar fi trebuit să ne amintim că, de la faimoasa clausă a tratatului din Tilsitt, prin care Alexandru I a smuls aliatului său un mare district (Bialystock), Rusia continu ne-a făcut rău cât a putut, pe când noi trebuia să-i facem continu servicii de prietenie.

S'a răspuns încă de eri scrisoarei într'un sens negativ.

Cât despre condițiunile cari trebuiau să se impună Franciei, ele sunt hotărâte fără întârziere. Wilmowski le indică ast-fel, cu data de 14 Septemvrie:

S'a proiectat să se despartă de Franca, Alsația și Lorena germană... Francezilor, cari nu voesc să cedeze nici o bucățică de pământ, teritoriul li-se va părea prea mare; în schimb, el va părea, fără îndoială, prea mic pentru Germani. Se iau deja măsuri pentru organizarea administrațiunii acestor provincii ca și când ele ar fi deja cedate... O anexare la Prusia, fie ea chiar parțială, ar deștepta imediat gelosia Austriei și Rusiei, cari chiar fără aceasta, se mișcau deja. În consecință, e vorba ca să facă din Alsația și Lorena germană un teritor apărținând întregii Germanii, în care regele Prusiei ar fi șeful militar și, prin urmare, ar regula organizațiunea militară după aceea a

Jacques Damour.

— Novellă —

De

Emil Zola.

(Urmare).

III.

Măcelăria ce se afla în colț cu strada Moines și Nollet, denota bogăția prin grilașul roșu și firma aurită. Pe părțile albi atrnau sferturi de vacă, ear' pulpele de berbece gătite cu ciucuri de hârtie colorată, apăreau ca mezeleri. Pe mesele de marmoră stau grămadă cărnurile preparate în diferite moduri: carnea trandafir de vițel, cea de berbece în culoarea purperei, ear' cea de vacă în roșu șcarlat, ici și colo cu vine de unsoare care îi da un aspect de marmoră. Toate sclicheau: tinichelele, balanța, cuieretele. Domnia starea bună sănătatea, în prăvălia podită cu marmoră, plină de lumină și aer, mirosul de carne proaspătă îți face poftă și lumea intra și eșia.

În fund, vis-à-vis de ușă, Felicia trona la cassa cu bani. Era apărată de curent prin geamuri mari. La razele soarelui, în lumina trandafir a măcelăriei, era încunjurată de o aureolă de tinerețe, femeea ce

trecuse de patruzeci de ani. Tenul curat și neted, părul peptănat în bandouri era încă negru, gâtul alb, ear' în față avè expresia serioasă, dar' simpatică, a unei bune neguțătoare. Într'o mână ține pana, ear' cu cealaltă se juca în casseta cu bani, ea reprezenta bunăstarea și cinstea prăvăliei. Feciorii tăiau, măsurau carnea și strigau prețul; cumpărătorii treceau pe lângă casă; Felicia primind banii, le adresa câte-o vorbă prietinoasă. O femeie mică, bolnăvicioasă, tocmai plătia prețul pentru două cotlete vițel, aruncând priviri dureroase asupra de cărnei.

— Nu-i așa, cinci-spre-zece centime? zise Felicia. Dragă dnă Vernier, tot nu te simți mai bine?

— Cum să mă simț! Tot de stomach sufer. Nu vrè să supoarte nici o mâncare. Medicul îmi recomandă să mănânc carne; dar' dacă e așa de scumpă!... Ați auzit că a murit cărbunaru?

— Nu vorbi!...

— El a suferit de burtă nu de stomac... Două cotlete fac cincisprezece centime! Crede-mè carnea de vacă e mai eștină.

— N'avem ce face doamnă, și noi abia ne susținem...

Ce e acolo Charles?

Până când îi umbla gura schimbând banii, cu ochii era prin prăvălie și observă cum un fciior vorbea cu doi oameni cari stau pe prag.

Ficiorul n'auzî întrebarea, ea mai strigă odată:

— Charles, ce voesc?

Nu așteptă însă răspunsul. Recunoscu dintre cei doi bărbați pe cel care intră mai întâiu.

— Ah, d-ta ești Berru!

Nu prea se bucura de mosafiri, căci fața i-se întunecă.

Cei doi bărbați se odihniră de mai multe ori din Str. Saint Martin și Battignolles, drumul era lung și li-se uscaser gâtul, în furia discuției, intrară deci în câte o cămă. Păreau foarte iritați.

Inima lui Damour, începuse să bată cu putere, când Berru îi arătă printr'un gest pe Felicia încă frumoasă și tinără, stând după geam:

„Eată-o!” E cu neputință, poate e Louise, care samănă așa de mult cu mamă-sa; Felicia trebuie să fie mai bătrână.

Și această prăvălie elegantă, cărnurile proaspete, metalele sclicheoase, apoi această femeie în haine frumoase, domnești, care se joacă cu banii — toate acestea pu-

seră capăt supărării și curagiului lui; se făcuse timid.

Îi era rușine i-ar fi plăcut să alerge departe de acolo; să îngâlbini la ideea să intre

Această femeie nu va mai fi dispusă să-l primească pe el, cu fața amărită, barba încălțită, și hainele murdare.

Se întoarse și vol să plece spre str. Moines, ca nici să nu fie observat, Berru însă îl reținu.

— La naiba, iți-s'a prefăcut sângele apă?...

Dacă aș fi fi în locul tău, ași juca-o eu pe doamna. Ba mi-a-și face parte și din avere; da ași pretinde din toate jumătate... Vino odată, inimă de iepure ce ești.

Și îl sili pe Damour să traverseze strada. Aici întreabă pe un fciior, dacă Sagnard e acasă și când auzi că măcelarul e afară la zalhana, intră primul în prăvălie ca să descurece iute lucrurile.

Damour îi urmă trăgănat, fricos.

— Cu ce vă pot servi d-le Berru întreabă Felicia nu tocmai prietenos.

— Pe mine cu nimic; dar' soțul meu are să vă spună ceva.

Cu acestea se dădu la o parte și lăsă pe Damour față în față cu Felicia. Când Fe-

Germaniei de Nord... Pentru moment, trebuie să păstrăm, însă, secretul acestor știri.

Precum se vede, imediat după capitularea Sedanului, modul anexării era deja fixat în spiritul învingătorilor și chiar constituirea viitoarei provincii a imperiului era hotărâtă, în vedere de a interesa întreaga Germanie și de a preveni ori-ce încercare nouă din partea Europei de a împede creșterea teritorială a Prusiei.

NOUȚĂȚI

Arad, 24 Martie st. n. 1897.

M. Sa Monarchul, reîntors de ieri la Viena a primit în audiență mai lungă pe prințul Lichtenstein, ambasadorul austro-ungar din Petersburg.

Novara și Mortara. Privitor la sărbarea aniversării luptelor dela Novara și Mortara, sărbare dată ieri în cetate, ni-se raportează că colonelul Mayer a ținut o vorbire, în limba nemțească, arătând însemnătatea acestei aniversări, precum și făcând istoricul bravurii cu care s'a purtat atunci soldații regimentului aradan. Căpitanul Baitz a vorbit soldaților ungurește ear' căpitanul Ienachie românește. După serviciul divin, s'au împărțit apoi mai multor sub-oficieri bani din fondul Gyulay, ear' după aceea regimentul a defilat pe dinaintea baronului Spiegelfed, comandantul cetății.

Manevrele soldaților agricultori. Ministrul de războiu a dat ordin foarte sever, ca rezerviștii agricultori să fie chemați în timpul când mai fără pagubă pot lipsi dela lucrul câmpului.

Sub arme! Toți rezerviștii regimentului 33 de infanterie au primit ordin ca între zilele de 20 Aprilie și 2 Mai să fie în Arad, la exerciții de arme.

Libertatea presei. Asociațiunea generală a ziaristilor maghiari va convoca în curând o întrunire a ziaristilor pentru a se lua poziție în contra proiectului de lege prin care guvernul atentează la libertatea presei.

Contra cuotei. Municipalitatea orașului Cincibiserici în ședința sa de ieri a hotărât să ia poziție contra cuotei.

„Fremdenblatt“, organul ministerului de externe din Viena, în numărul seu dela 18 Martie ocupându-se cu noii deputați ai Reichsrathului, face biografia distinsului tiner deputat Dr. George Popovici, ales în curia a cincea din Rădautz, Bucovina. Dl

licia îl fixă, chinuit de perplexitate, el își plecă ochii.

Gura femeii se strîmbă de scârbă, și pe fața ei liniștită și fericită se observa ce groază-i era de acest bețiv neputincios, amărît care de-o parte miroasă a sărăcie. Îl privia din ce în ce mai atentă fără nici o vorbă, de odată însă se înălbi la față și cu strigăt înăbușit scâpă banii din mână, cari cu sunet metalic se rostogoliră în cutia biroului.

— Ce aveți, vă este rău? întrebă d-na Vernier, care rămase acolo numai din curiozitate.

Felicia făcu un gest cu mâna să-i dea pace. Nu putea vorbi. Se sculă apoi cu greu și porni spre sufragerie, a cărei ușă se deschidea în pravălie. Cei doi bărbați o urmăriră, deși ea nu-i poftise. Berru avea un zîmbet reuțacios, ear' Damour privea tot pardoseaua de marmoră presărată cu tărațe de lemn, par'că i-ar fi fost frică să nu cadă.

— Curios, curios, murmură d-na Vernier, când rămase singură cu ficiorii.

Ficiorii intrerupseră măsurarea și se uitau mirați unul la altul; dar' nevoind să strice ordinea casei, își continuară iute lucrul, fără să răspundă femeii, care plecă

Popovici este fiul profesorului universitar Eusebiu Popovici. S'a născut în anul 1864, maturitatea a făcut-o în Cernăuți, studiile universitare în Cernăuți și Innsbruck. Activitatea sa literară a început-o încă prin anul 1884, scriind în „Convorbiri Literare“. Foia vieneză dă a înțelege, că Românii cu drept cuvânt pot aștepta multe dela distinsul deputat.

Convocare. Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Detunata“, societate pe acții în Bucium se invită la a II-a adunare generală ordinară, care se va ține în Bucium la 8 Aprilie st. n. 1897 la 10 ore a. m. în localul institutului. Bucium, în 16 Martie 1897. Direcțiunea institutului.

Alegeri. Din Boeşa-montană, comitatul Caraş-Severin, ni-se scrie că inteligența de acolo a candidat de deputați mireni pentru sinodul eparchial al diecesei Caransebeșului pe bravul anteluptător Coriolan Brediceanu și pe arhitectul Adrian Diacon cari ambi deja înainte de un deceniu au reprezentat cu demnitate acest cerc la sinodul eparchial. Alegerea se va ținea Duminecă în 16/28 l. c. Dorim succes și învingere devotaților Români cu atât mai curând, căci, precum se aude, vor avea să se lupte cu două creaturi pseudo-naționale, oameni adiecți ai fibirului.

Asasinare. Alaltăieri în Lipova un necunoscut a împușcat pe lucrătorul Varga István pe când acesta se întorcea spre casă. Asasinatul s'a întâmplat în mijlocul orașului, în piața mare. Prin întuneric însă, asasinul a reușit să scape.

Ovreu asasin. În apropierea comunei Malin, comitatul Solnoc-Doboca, s'a întâmplat în zilele acestea o asasinare și hoție miserabilă, Jertfa a fost un țeran român. Nenorocitul a plecat pe jos la Bistrița și în drum s'a abătut într-o cărcimă. Cărcimarul, un Ovreu, află imediat dela țeran că are la el 100 fl., pe cari îi duce ca contribuție în Bistrița. Cărcimarul se oferă să-l petreacă, având și el afaceri în Bistrița. În drum luă un ciocan, cu care-l lovi pe român în cap, lăsându-l mort și-l luă apoi suta de fl. Asasinul fu descoperit curând de gendarmi și acum își așteaptă soarta în temniță.

Crisă în Constantinopol. Comandantul-șef al armatei turcești, Edhem-pașa, și-a dat demisia; înlocuirea sa este iminentă.

Se așteaptă deasemeni demisiunea patriarhului armean, care înspăimântat de adresele comitetelor, a supus ambasadorilor Franceiei, Angliei și Rusiei un memoriu, con-

cu cele două cotele, aruncând măcelarilor priviri mohorâte și scrutătoare.

Felicieii i-se păru, că nici în sufragerie nu sunt destul de singuri. Deschise o ușă și conduse pe cei doi bărbați în camera de culcare. Această odaie era foarte curată și liniștită; pe masă și paturi erau covoare albe, pe perete atârna pendulă mare aurită, mobila era frumoasă, toată de lemn de mabagoni și nu se vedea nici un fir de praf. Felicia căzu într'un fotel verde de otoman și repetă mereu:

— Tu ești?... Tu ești?...

Damour nu știa ce să zică. Își plimbă privirea prin odaie și nu îndrăzni să șadă, căci scaunele erau prea frumoase. Așadar tot Berru își deschise gura mai întâiu:

— Vă caută deja de două săptămâni... Numai acum s'a întâlnit cu mine și l-am condus aici.

Apoi par'că ar fi voit să se scuze, zise:

— Nu puteam proceda altfel. Mi-e prieten vechiu și mă doare inima pentru el, când îl ved într'un asemenea hal.

(Va urma).

statând că promisiunile de reforme ale Turciei nu s'au realizat.

De ale Grecilor. Foile străine înregistrează următoarele: Un deputat grec și fost ministru a vizitat câmpul de luptă din Akrotiri, unde insurgenții au fost bombardați de flota europeană. El a găsit acolo 7 proiectile rusești, 7 germane, 3 austriace, ear' restul erau bombe engleze. Aceste proiectile au fost trimise la Atena, unde se va construi din ele o piramidă în sala floleonică a muzeului, în care sunt expuse statuetele lui Lord Byron, Victor Hugo, etc.

FELURIMI

Câte limbi se vorbesc pe pământ. — După ultima statistică, se vorbesc pe pământ 335 limbi, afară de dialecte cari sunt nenumărate.

Limbile acestea se împart în 12 grupuri, după rasele cărora le aparțin. Papunii posedă 2 limbi, Hotentotii 4, Cafrii 25, Negrii 28; în rasa australiană se vorbesc 19 limbi, în cea malaesă și polinesă 36; rasa mongolă are 59 limbi; în ținuturile polare arctice se vorbesc 8 limbi diferite, iar la popoarele indigene din America-de-Nord și de Sud se vorbesc 16; în nordul Africii sunt 10 limbi; popoarele indigene din India vorbesc, de asemenea 10 limbi.

Cea mai mare bogăție de limbi se află în familia arică: numărul lor se ridică la 88.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea trimestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an	fl. 10.—
Pe 1/2 an	„ 5.—
Pe 1/4 an	„ 2.50
Pe o lună	„ 1.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an	franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 1 fl. 50 cr. pe an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagini.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de Dumineca.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“.

Posta redacțiunii.

V. F. Viena. Primit. Mulțumim, ne-am folosit. Trimite-ne și corespondențe.

ULTIME ȘTIRI

Centenarul Wilhelm I.

Berlin, 23 Martie.

Eri la ameazi s'au ținut ședințe comemorative la Reichstag, la Universitate și la Primărie.

Președintele Reichstagului, reamintind meritele neuitate ale lui Wilhelm I, a exprimat ferma convingere că fiecare va da concursul seu la soluțiunea sarcinilor întreprinse de împăratul defunct, într'un sentiment de credință neștrămutată

pentru împărat și imperiu și pentru prosperarea Germaniei.

Oratorul a terminat discursul seu prin strigătele de: „Traiască împăratul! Traiască imperiul!“ repetate cu entuziasm de toată adunarea.

Împăratul a anunțat că toți șefii statelor federate ale Germaniei au deis să confereze armatei întregi cocarda germană ca semn de unitate câștigată de Patrie.

Împăratul a decis crearea unei medalii de bronz, făcută cu metalul tunurilor luate de la inamie, în memoria împăratului Wilhelm I.

Retragerea festivă.

Berlin, 24 Martie.

La retragerea festivă cu torțe și muzică, au participat 30.000 oameni. Împăratului i-s-au făcut grandioase manifestațiuni.

La Friedrichsruhe peste 2000 cetățeni, veniți din toate părțile, au făcut și ei entusiaste manifestațiuni prințului Bismarck.

Blocarea Cretei.

Berlin, 24 Martie.

Ziarul oficial publică toate hotărârile luate de marile puteri cu privire la blocarea Cretei.

Lupte.

Canee, 24 Martie.

Lângă Malaza lupta între insurgenți și Turci a ținut două zile. Turcii, cari voiseră să introducă în cetate munițiuni și hrană au fost împărșiați. 10 Turci au rămas morți pe câmpul de luptă.

Din toate părțile vin știri despre jefuiri și incendii grozave.

Pregătiri.

Atena, 24 Martie.

Foaia oficioasă a publicat decretul prin care se crează încă 10 batalioane de infanterie și 14 baterii de artilerie.

Spre Tesalia trupele merg necontenit.

Turcii au atacat acolo o căruță pe care erau doi corespondenți englezi și un oficer grec.

Vremea e aspră: frig și zăpadă peste toți munții Tesaliei.

Constantinopol, 24 Martie.

Ieri a plecat din Salonic spre Tesalia un tren întreg cu soldați.

Plecarea de aici a flotei otomane a avut un aspect tragi-comic. Dintre toate vasele puse sub comanda lui Hassam-Remi pașa, abia „Medsudje“, făcut în Englitera, e vas de luat în serios. Celelalte abia se țin pe apă. „Hamidie“ plecând din Cornul de Aur, nu mai puțin a putut să țină direcția ce i-s'a dat, ear' după aceea a luat-o cu repezeală spre podul cel mare al Bosforului, unde sta o mulțime de lume. S'a produs o groază ne mai pomenită. Toți căutau să fugă de dezastrul care-i amenința. Din fericire, două alte vase, de comerț, i-au eșit înaintea vasului „Hamidie“ și au reușit să-l prindă și să-l ducă în direcția pe unde podul era deschis pentru trecere. În panica ce s'a produs totuși numeroase persoane au fost grav rănite, căci oamenii în fugă se călau unii pe alții.

La Poartă sărăcia este atât de mare, că biroul de presă al Palatului n'a mai reînnoit nici abonamentele la foile streine.

Redactor responsabil: Ioan Russu Ștrian.

Împrumuturi efine pe case din ARAD

Acel P. T. proprietari de case aici în Arad, — cu deose-
bire în cetate — cari doresc să iee **împrumuturi efine pe
hipotecă** sau și sume pe cari plătesc dobânde mai mari și voesc
să le convertească pe **dobândă mai mică** toate acestea în
cel mai scurt timp. În interesul lor sunt rugați să se adreseze
cu cea mai mare încredere la

Szűcs F. Vilmos
Îngănat și fiduțitel katesön intézetekhez.
ARADON, Széchenyi-utca 1 sz.

Librărie de hârtie și cărți, presă repede și litografie

H. BLOCH

în ARAD, Andrási tér 18 (în colțul străzii noi Salaez Gyula).

Are tot felul de hârtie de scris pentru scrisori și desenn.

Hârtie de scrisori moderne în casele frumoase de lux.

Cele mai fine cigarete (sipeă).

[25] 4—5

Face cele mai ieftine tipărituri.

MAFURI EXCELENTE, PREȚURI IEFTINE.

IULIU FEJER

LA
„CÂNELLE ALBE”

ÎN ARAD
strada bisericeii Nr. 1.

[20] 6—10

Negutătorie de mărunțișuri

precum: poame uscate, vâpșele, semente ape minerale etc.

Are onoare a-și recomanda magazina sa de: zahar, cafea, orez, macarone
italiane, din țările interne și externe, etc. etc.

Poame meridionale: Malağa smochine-sultan, etc. etc.

Carneturi afumate de tot soiul de cel mai fin gust

Cașuri: Imperial de Limburg, din valea Emen, strachino
groier etc.

Thee: adevărată de Londra, curavân, pecco, suhong, mandarin,
orange, mărgele, cong, imperiale și de Victoria amestecate.

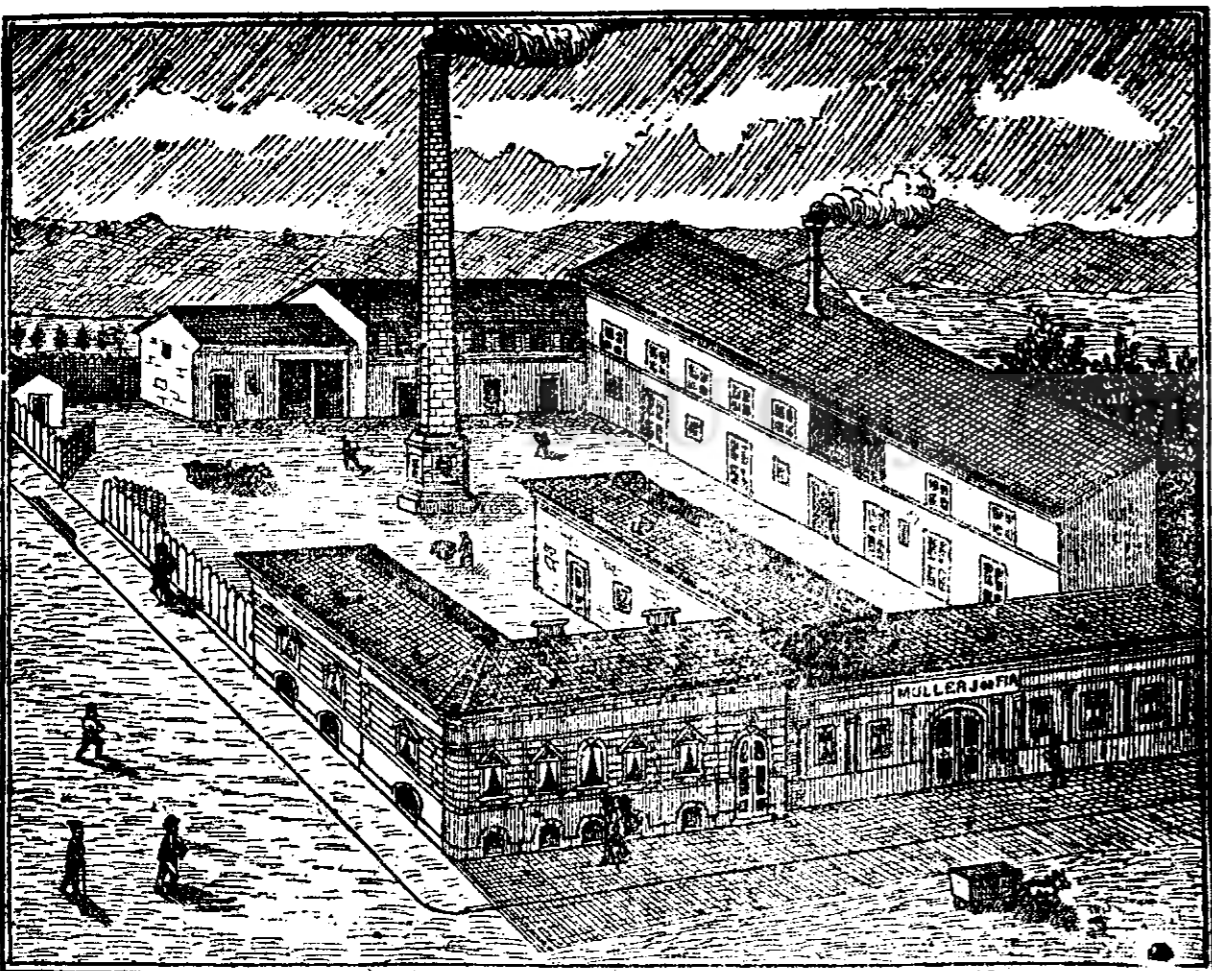
Rum echt Ananis, lamaica, Cuba și Damarare și champagne
franceze și din țările interne: Vinnri, cognac-uri, liquer-uri Vin
bun dela firmele eu cele mai bune renume: Carol Andrényi și
fiu și A. Jellios & comp. oțen An de Aix, Nizza, Imperial In-
mini, petrolen american, obiecte de economie cu prețurile
cele mai moderate.

Comandele pentru provincie se execută atât prin postă, cât și prin
căile ferate, grabnic și punctual.

I. Müller și Fiiul

Fabrică de colorat și curățit chemice stoffe și vestminte în Arad

Recomandă în atențiunea onor. public fabrica sa **chemică** provăzută cu mașini con-
struite după sistemul cel mai nou, și arangiata cu vapor, pentru **colorarea și curățirea**
de tot felul de stoffe și mătasă, pe basa experiențelor câștigate atât în fabricile din țară,
cât și din străinătate.

Construită la 1858

Construită la 1858

Se vâpșesc în ori-ce culoare de modă:
atât în *întreg* cât și *desfacut* costume femeiești
de bumbac, mătasă, carton, vestminte bărbătești,
mantale, materii pentru mobile, perdele cu dan-
tele și tunis etc., garantând menținerea co-
lorilor.

Ciorapi: se vâpșesc în ori-ce culoare, pe
lângă garanță, că purtându-i nu-și perd co-
loarea.

Chemice se curățese: tot soiul de vest-
minte bărbătești, femeiești și pentru băieți (ori-
cât de bogat decorate ar fi, fără a le desface),
uniforme, paltoane, satie de bal, cravate, tepichuri,
broderie, perdele, dantele etc. etc., pe lângă
garanță că pe vestmintele curățite de noi
reapare și că vestmântul primește o *înfațișare*
cu totul nouă.

Rugăm și pe viitor încrederea onor. public, de până aci.

Cu deosebită stimă

I. Müller și Fiiul.

[30] 3—10